

„velké literatuře,“ a vytvořit hluboké, psychologicky hodnověrné postavy, jejichž motivace ženou děj kupředu a dodávají potenciálně brakovému příběhu věrohodnost a „dospělost“.

V neposlední řadě autorka do podrobnosti promyslela i svůj svět budoucnosti, jak z hlediska technologií a vesmírných udělátek, tak z hlediska budoucích společenských poměrů, jež nejsou nikterak růžové. Znáte to: svět a vesmír si rozdělily superkorporace, veřejná sféra zmizela, lidé se dělí na chudé a superbohaté – je to velmi věrohodné, protože to už vlastně ani není budoucnost. Linka společenské kritiky se vynoří zejména v druhé linii příběhu, kdy je hlavní hrdinka vyslýchána kvůli podezření z úmyslného zavinění tragédie (a přitom ji pronásledují přízraky minulosti. Doslova). Dvě linie románu se navíc v konci účinně spojí a umocní závěrečné odhalení.

Jako inteligentní variantu na „vetřelčí“ vesmírný horor mohou Barnesové Mrtvé ticho jen a jen doporučit.

(S. A. Barnes: Mrtvé ticho. Překlad Jan Kozák. Obálka Katie Klimowicz. Praha DOBROVSKÝ s.r.o. Fobos 2023. 355 s., 399,- Kč)

Hodnocení: ****

Filip Pivoňka

O KOPCI

Uprostřed brdských lesů a vrchů je jeden, který je trochu jiný. Ten kopec se tyčí nad Rožmitálem. Kopec toho mnoho zažil a kdyby mohl vyprávět, nebral by jeho příběh konce. Hovořím zde o vrchu Třemšíně. Právě tímto „Kopcem“ s velkým „K“ se zabývá Mikuláš Pešta v povídkové knize „Třemšínský drak“.

Osm příběhů o osudech lidí, spojených s vrchem Třemšínem, je řazeno chronologicky. Začneme mytologickým příběhem o muži a ženě, kteří v dávných časech svedli boj o tento vrch, ve kterém zvítězili nad duchem divoké přírody. Pouť staletími dále vede obdobím husitských válek, kdy zde stál nedobytný hrad, třicetiletou válkou, národním obrozením, druhou světovou válkou a přes další meandry řeky času až do současnosti. Hlavní hrdinka závěrečného příběhu zažije podivný stav mysli, kdy se jí všechny tyto obrazy promítnou v jednom krátkém okamžiku před očima, čímž se kruh uzavře.

Vrch Třemšín má pro český národ podobný význam jako Blanič nebo Říp. Jak je ale naznačeno hned v prvním

příběhu, tento kopec je místem, kde se od pradávných dob svádí nekonečný boj mezi člověkem a přírodou. Stál tu obrovský hrad, ze kterého do dnešní doby nezůstalo zřehla nic. Býval zde romantický parčík s altánky a kamenými cestičkami, kam chodili rožmitálští odpočívat. Nezbylo o něm ani stopy. Bývala zde rozhledna. Kde je jí konec? Vše, co zde člověk s nasazením života vybuduje, nakonec pohltí hluboký les. Možná je to tím, že podle legendy v Kopci spí drak, který je páněm věcí, odehrávajících se v okolí Třemšína.

Mikuláš Pešta se mimo literatury se věnuje i divadlu. Jeden z příběhů, který se v knize objevuje, je proto inspirován divadelní hrou, které byl spoluautorem.

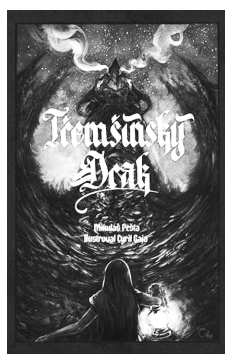
V knize popisuje kraj, ve kterém žije. Čtenáři ve svých povídkách bezprostředně přibližuje atmosféru místa, které dobře zná a má o něm co říci. A dělá to způsobem poutavým a zajímavým.

Před lety jsme s rodinou vrch Třemšín navštívili a nasáli jsme tenkrát onu zvláštní atmosféru tohoto místa. Byly zde nepatrné zbytky hradních zdí, spousta borůvek a dřevěná věž, na kterou ti odvážnější mohli po žebříku vylézt. Po přečtení knihy se chci na „Kopce“ vrátit. Projít se znovu po lesních cestách, na první pohled tak obyčejných, jaké bývají v obyčejných českých lesích, a zažít ten posvátný klid, který zde v těchto časech panuje.

A vzpomenout na to, že prastarý hvozd zažil také časy neklidné a že se zde odehrálo též bezpočet věcí nehezkých. A že zmíněný kopec rozhodoval o osudech obyčejných lidí, žijících dole v údolí.

Zkuste to také. Pokud sem vyrazíte na Velký pátek, možná dokonce najdete studnu a v ní poklad. A ti senzitivnější třeba zaslechnou tlukot srdce draka, spícího pod jejich nohama (zejména když se pokusí přespat na vrcholu pod širákem). Ale před samotnou výpravou si přečtěte tuto knihu. Potom lépe pochopíte sny, co se vám tu budou zdát...

P.S. Hvězdičku odebrám kvůli množství překlepů v textu.
(Mikuláš Pešta: Třemšínský drak. Obálka, ilustrace: Cyril Gaja. Starý

most, Plzeň, 2023. 256 s., 399,- Kč.)
Hodnocení: ****

Milan Štajer

ŠŤŮRAŘI

Chris Panatier bude téměř jistě pro mnohé novým jménem na scéně sci-fi. Tento americký soudobý autor mnoha povídek nejen z žánru sci-fi, ale také hororu (a jako kreslíř obálek alb metalových skupin) žije v Dallasu a kromě své autorské činnosti je také právníkem. Jeho první román (*The Plebothomist*) vyšel v roce 2020. U nás nyní vychází jeho další větší román *Šňůraři*, který už podle názvu slibuje zajímavou jízdu, tak uvidíme...

Ben je v podstatě normální mladý muž, který se živí jako prodáváč v obchodě s rybářskými potřebami, kromě toho je také docela odborník na výrobu nástrah pro rybáře a jeho mušky a další typy těchto vychytávek začínají být proslulé. Jenže Ben je kromě toho také nevysychající studnicí znalostí rozmnožovacích rituálů všemožného hmyzu a expertem na starožitné hodinky, to by samo o sobě bylo jistě zajímavé, ale na zápletku sci-fi románu trochu málo. Aby to tedy málo nebylo, Ben nemá absolutně tušení, kde k těm expertním znalostem ze života hmyzu a luxusních hodinek přišel, protože nikdy se o nic takového nezajímal. Jeho snaha zjistit, kde se tyto vědomosti v jeho hlavě vzaly, vyústí záhy v zajištění vesmírným lovcem šňůrařů Aptat, na palubě jeho lodí, kde je zajat se svým kamarádem Pattenem. Tam se potom potká s dalšími zajatými šňůraři a začne příběh, který ledacos vysvětlí a hlavně pobaví.

Stojí asi za vysvětlení, že šňůraři jsou pro potřeby tohoto románu bytosti ze všech možných koutů galaxií, kteří disponují vědomostmi a znalostmi bytostí, které žily v čase před nimi, jsou tedy na jakési šňůře (odtud „šňůraři“) a díky tomu jsou žádaným zbožím zejména proto, že celou řadu objevů si géniové svých národů vzali s sebou do hrobu a jediná šance, jak je získat, je vytěžit je z myslí šňůrařů.

Šňůraři je román, který staví na derivátu námětu poměrně často užívaného ve fantastice - totiž, co by se všechno

mohlo stát, kdyby někdo disponoval vzpomínkami někoho jiného a čím divočejší život toho druhého by to byl, jak by to vypadalo s tím prvním... takhle to vypadá trochu nudně, protože Netflix je toho plný a kdo nečetl anebo neviděl Minority Report, skoro jako by z pohledu sci-fi ani neexistoval. Naštěstí pro nás, kteří jsme měli tu čest se *Šňůraři*, to Chris Panatier vzal za ten správný konec, pohládal si s touto dnes až klasickou myšlenkou a dovedl ji do pořádně absurdního konce, použil styl vyprávění podobný *Stopařovu průvodci galaxii* a nadto všechny postavy, které se v příběhu byt jen mihnou, důkladně vybarvil. Vzniklo tak něco, co je žánrově čístejší sci-fi, místy jde doslova o život a místy je to až absurdní komedie, dohromady to ale velmi dobře funguje a výsledek stojí za to. Dalším plusem tohoto vydání je překlad, který je pro tento typ vyprávění nesmírně důležitý a jak to tak vypadá, i ten se podařil a Zdeněk Polívka si pochvalu rovněž zaslouží.

A tak se dostáváme k závěrečnému zhodnocení. *Šňůraři* se jednoznačně povedli a vůbec by nebylo divu, kdyby to někdo nakonec s úspěchem zfilmoval. Je to zcela jistě titul, který pobaví a zaujme a skoro by se dalo říci, že to je kniha, kterou si leckdo přečte víckrát, aby si zlepšil náladu. Za mě palec nahoru.

(Chris Panatier: Šňůraři. Překlad: Zdeněk Polívka, vydalo nakladatelství Host v roce 2023, e-book, 399 s., 339,-Kč)

Hodnocení: ****

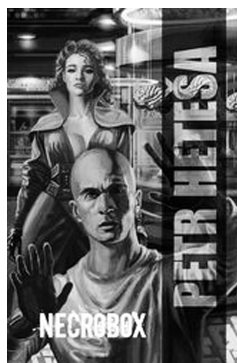
David Hlušička

VRAŽDY, PERVERZE A ERROR

Jak by asi vypadal svět, ve kterém bychom mohli naprosto legálně popustit uzdu svým nejtemnějším choutkám? Jak by vypadal svět, ve kterém by bylo možné všechny naše choutky uskutečnit? Možné odpovědi na položené otázky mohou být k nalezení v poslední knize Petra Heteši *Necrobox*. A nejspíš se nám nebudou líbit. Stejně jako většina příběhů Petra Heteši i tento začíná v Baltimoru. Temném, depresivním a plném násilí. Agent místní pobočky FBI Jon Delaney se snaží pomoci své kolegyni z jiného oddělení, která za ním přišla s nejasnou informací o „velké věci“. Jedná se o tak velkou věc, že může sahát až do nejvyšších pater politiky a ona nemůže nikomu sdělit večer na schůzce. Jak už asi tušíte, kolegyně na schůzku

nedorazí a o pár hodin později Delaney zjistí, že byla brutálně zavražděna. Vydá se na místo činu, kde se setká s jiným agentem vyšetřujícím právě spáchanou vraždu a ten se mu snaží vysvětlit, že patří mezi podezřelé. Při cestě na okresek však odbočí z trasy a Jona Delaneyho zastřelí. A to, co vypadá jako konec příběhu, se promění v docela divokou jízdu. Smrt totiž nutně neznamená konec existence. Díky shodě okolností a starým dluhům se Delaneyho vědomí, stažené včas z jeho vychladající mrtvolky, dostane do virtuální reality. Celý systém posmrtného virtuálního života je technicky složitá záležitost, přesto mrtví mohou interagovat s vnějším světem tak, že to vypadá, jako by nezemřeli. To vyžaduje obrovské množství energie a ještě větší objem finančních prostředků. Tudíž

je jen pro bohaté a firma, která život po smrti poskytuje, z toho náležitě bohatne. A jak se později ukáže, i z virtuální reality lze ovládat svět. Delaney ve své urputnosti zjistit kdo může za smrt jeho i jeho kolegyně a zároveň ve snaze ochránit svou dceru tam „venku“, vnese do systematického virtuálního světa chaos, aby nakonec dospěl do konce. Jestli je zmíněný konec dobrý, nebo špatný, to už nebudu prozrazovat. Petr Heteša předkládá čtenáři příběh v intencích toho, co je pro něj typické a co od něj čtenáři očekávají. Temná atmosféra, hard sci-fi v podobě umělé inteligence a života v plně funkční virtuální realitě, občasná akce a především kvalitní vyprávěčský styl. V této poslední knize však navíc přidává nadmíru perverze a erotiky. Hlavní osnova příběhu o smrti a pomstě by nevydala na celou knihu, ostatně i v *Necroboxu* se jedná spíše o vedlejší linku, a tak ji autor nastavil poměrně barvitým líčením toho, co by si mohli bohatí dovolit ve svých zkažených myslích. Díky tomu je vyznění knihy jiné, než by čtenář očekával. Většinu prostoru zabere popis perverzních virtuálních světů několika okrajových postav. Ostatně samotný Jon Delaney, hlavní postava, není tak úplně hlavní postavou. Jako jediná je psaná v „ich“ formě a tak není problém se pozastavit nad tím, jak málo se v příběhu vyskytuje a jak je plochá. Jeho charakteristika

je dostačující, lépe řečeno je pouze dostačující. Chová se destruktivně, protože byl zavražděn a bojí se o dceru a tudíž na to má právo, ale v ději působí jeho chlapácké móresy spíš rušivě. V případech, že by byla celková atmosféra příběhu laděna více noirově, nevidilo by to tolik jako v případě *Necroboxu*, kde se vše odehrává v bílém Grónsku a v různých formách virtuální reality. Nejzajímavější postavou je tak projektová manažerka firmy zajišťující posmrtný život Judith Millneová. Po celou dobu tančí na tenkém ledu, má několik na ní nezávislých virtuálních avatarů, které se zase až tak neodlišují od jejího vlastního charakteru. Navíc působí trochu jako *Femme Fatale*. To ona v příběhu nejvíce ovlivňuje své okolí a to, jak se bude děj dále vyvíjet. A jako zbytek postav je prezentována v „er“ formě, což jejímu charakteru dodalo na hloubce. V konečném součtu je kniha Petra Heteši *Necrobox* výpravným výletem do pravděpodobnosti posmrtného života, chápaného prostřednictvím moderních technologií. Remeslně velmi dobře zpracované vyprávění je však potlačováno ne úplně konzistentními příběhy s nadbytečnými pasážemi popisující perverzní představy „starých bohatých dědků“. Jedná se tak spíše o erotický příběh s příměsí detektivky.

(Petr Heteša: Necrobox. Obálka Juraj Maxon. Praha, nakladatelství Robert Pilch – BROKILON, 2023. 422 s., 348,- Kč)

Hodnocení: ***

Pavel Vinický

„VNÍMEJ A PŘEMÝŠLEJ,“ ŘEKLA KNIHOVNA

Kdo jiný by měl právo psát o knihovně, než v prvé řadě sám knihovník – nebo knihovnice, jíž je mladá spisovatelka Alena Adrianet Heinrichová. Její prvotina, vtipný milostný román „Medovník s pepřem“, vzbudila očekávání. Zato „Slovodějky“ nejsou ze současnosti ani zvláště romantické, jedná se o young adult fantasy s detektivními prvky a knihovnou v hlavní roli. Také zde autorka použila přímé vyprávění mladičké protagonistky, děj však zasadila do alternativních dvacátých let dvacátého století. Město, v němž se Amálie Erbenová narodila, kde čerstvě působí jako vrchní slovodějka - zpracovatelka zaklínadel, je soběstačné, jakoby odstřižené od okolí.

Žije si vlastním neobvyklým způsobem. Jeho srdcem se stala podivuhodná knihovna. Kde se vzala tu se vzala, je tu